

ΟΟΣΑ, Κλιματική αλλαγή και ανάπτυξη
δεξιοτήτων σε Μικρές Νησιωτικές
Αναπτυσσόμενες Χώρες. Περιορισμοί και
ευκαιρίες, COP27 OECD Virtual Pavilion

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Υπουργείο Τουρισμού
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ | ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Κλιματική αλλαγή και ανάπτυξη δεξιοτήτων σε Μικρές Νησιωτικές Αναπτυσσόμενες Χώρες. Περιορισμοί και ευκαιρίες / Climate change and capacity development in Small Island Developing States. Constraints and Opportunities

Πότε

2 Νοεμβρίου 2022

Φορέας υλοποίησης

ΟΟΣΑ

Πού

Διαδικτυακά, μέρος του COP27 OECD Virtual Pavilion

Σκοπός εκδήλωσης

Παρουσίαση των βασικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα μικρά νησιωτικά κράτη, τόσο λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών τους, όσο και λόγω της κλιματικής αλλαγής, καθώς και των βασικών εργαλείων αντιμετώπισής τους (δομές, ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμμετοχικές διαδικασίες κ.ά.).

Βασικές ενότητες

Εισαγωγή- Παρουσιάσεις των συμμετεχόντων-Βασικά συμπεράσματα

Ποιοι συμμετείχαν

Εκπρόσωποι μικρών νησιωτικών κρατών, κρατών που παρέχουν αναπτυξιακή βοήθεια καθώς και διεθνών αναπτυξιακών φορέων.

Γενικότερο πλαίσιο

Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και ενίσχυση σχετικών δεξιοτήτων.

Βασικά συμπεράσματα

Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις νησιωτικές περιοχές παρουσιάζει μία σειρά από ιδιαίτερες προκλήσεις και υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας. Εργαλεία όπως οι εξειδικευμένες δομές, οι συμμετοχικές διαδικασίες και η ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελούν βασική προϋπόθεση αντιμετώπισης του ζητήματος.

link

<https://www.oecd-events.org/cop27/session/5cd5cb4a-6049-ed11-819a-000d3a45c4a7>

Εισαγωγή

Βασικός στόχος της συνεδρίας με θέμα «Κλιματική αλλαγή και ανάπτυξη δεξιοτήτων σε Μικρές Νησιωτικές Αναπτυσσόμενες Χώρες. Περιορισμοί και ευκαιρίες» (Climate change and capacity development in Small Island Developing States. Constraints and opportunities) ήταν η ανάλυση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη (Small Island Developing States-SIDS) αναφορικά με τη διαχείριση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο πρόσβασης σε χρηματοδότηση, συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων, ανάπτυξης συνεργειών με τον ακαδημαϊκό και ιδιωτικό τομέα κ.α. Συμμετείχαν εκπρόσωποι μικρών νησιωτικών κρατών, κρατών που παρέχουν αναπτυξιακή βοήθεια, καθώς και διεθνών αναπτυξιακών φορέων. Η παρακολούθηση της εν λόγω συνεδρίας κρίθηκε ως απαραίτητη δεδομένου ότι οι **νησιωτικές περιοχές της χώρας μας παρουσιάζουν εν μέρει κοινά χαρακτηριστικά με τα εν λόγω κράτη και ως ένα βαθμό αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις.**

Συντονίστρια της εκδήλωσης ήταν η κα Priscilla Boiardi, αναλύτρια πολιτικής εξειδικευμένη στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης στον ΟΟΣΑ. Πραγματοποιήθηκαν τοποθετήσεις από τους:

- Dr Ruth Kattumuri, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Οικονομικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης της Γραμματείας της Κοινοπολιτείας.
- Haje Schutte, Σύμβουλος και αναλύτης του ΟΟΣΑ.
- Dick Platzen, εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων και Εμπορίου της Αυστραλίας.
- Maria Martins, εκπρόσωπος της Efricans.

Παρουσιάσεις των συμμετεχόντων

Αρχικά τον λόγο έλαβε η **Dr Ruth Kattumuri**, η οποία αναφέρθηκε στις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νησιωτικές περιοχές, δηλαδή:

-
- *Η εγγενής τρωτότητα των μικρών νησιών σε φυσικές καταστροφές και στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.*
 - *Οι έντονες μακροοικονομικές ανισορροπίες που χαρακτηρίζουν τις νησιωτικές περιοχές.*
 - *Η χρόνια ενεργειακή και επισιτιστική ανασφάλεια, καθώς και η έλλειψη πόσιμου νερού.*
 - *Οι σημαντικές ελλείψεις, όσον αφορά στην ανάπτυξη χρήσιμων δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής*
 - *Η ανάγκη ενδυνάμωσης της θεσμικής ικανότητας των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης.*
-

Με στόχο την αντιμετώπιση των προαναφερθεισών προκλήσεων και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των νησιωτικών περιοχών ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη **χρήση τεχνολογικών και ψηφιακών μέσων για τη συλλογή δεδομένων και πληροφοριών με στόχο την ανάπτυξη τεκμηριωμένων πολιτικών**. Παράλληλα, ως εξαιρετικά χρήσιμη κρίνεται η πραγματοποίηση **εκπαιδευτικών σεμιναρίων** που θα απευθύνονται σε μέλη των τοπικών αρχών σε συγκεκριμένες θεματικές, όπως η εξεύρεση χρηματοδοτικών εργαλείων και η διαμόρφωση τεκμηριωμένης πολιτικής.

Εν συνεχεία, τον λόγο έλαβε ο **Haje Schutte**, σύμβουλος και αναλυτής του ΟΟΣΑ, ο οποίος αναφέρθηκε σε ένα **σημαντικό εργαλείο** αντιμετώπισης των μεγάλων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι νησιωτικές και παράκτιες περιοχές, τα **Blue Recovery Hubs**¹. Πρόκειται για δομές οι οποίες δημιουργούνται σε μικρά νησιωτικά κράτη, καθώς και σε χώρες με σημαντική ακτογραμμή, με βασικό στόχο την επιτάχυνση της ανάκαμψης, την οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας και πηγών εισοδήματος για τον τοπικό πληθυσμό, καθώς και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των γαλάζιων οικονομικών τομέων. Πιλοτική εφαρμογή της δράσης έχει ξεκινήσει στα νησιά Fiji και Samoa.

¹ Πρόκειται για πρωτοβουλία που αναπτύχθηκε από τον ΟΟΣΑ, την ΜΚΟ Friends of Ocean Action και την Sustainable Development Investment Partnership (SDIP). Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.weforum.org/friends-of-ocean-action/blue-recovery-hubs>

Πιο συγκεκριμένα τα **Blue Recovery Hubs** στηρίζουν τις τοπικές αρχές στα ακόλουθα ζητήματα:

-
- *Ανάλυση των επιπτώσεων της πανδημίας στην τοπική γαλαζία οικονομία*
 - *Εντοπισμός δράσεων ανάκαμψης και επενδυτικών σχεδίων για την περαιτέρω ενίσχυση της γαλαζίας οικονομίας*
 - *Κινητοποίηση της στήριξης και της χρηματοδότησης και ενίσχυση της συνεργασίας με επενδυτές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.*
-

Εν συνεχεία, ο **Dick Platzen**, εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων και Εμπορίου της Αυστραλίας, κατά τη δική του παρουσίαση, υπογράμμισε τα ακόλουθα:

-
- *Εξαιρετικά σημαντική είναι η αποδοχή και εγκόλπωση των μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής από τις τοπικές κοινωνίες και η συμμετοχή του συνόλου των εμπλεκόμενων φορέων στη διαμόρφωσή τους.*
 - *Σημαντικό βήμα προς την ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών αποτελεί η συλλογή και η επεξεργασία στατιστικών δεδομένων αναφορικά με το κλίμα (π.χ. μετεωρολογικά και ωκεανολογικά δεδομένα) από τις τοπικές αρμόδιες αρχές, των οποίων το προσωπικό συχνά δεν διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες.*
 - *Έμφαση πρέπει να δοθεί στην κατοχύρωση της επισιτιστικής ασφάλειας και της επάρκειας πόσιμου νερού των νησιωτικών περιοχών.*
 - *Επιτακτική είναι η ανάγκη για στροφή και επένδυση σε λύσεις που αξιοποιούν το φυσικό απόθεμα και τα φυσικά πλεονεκτήματα των νησιωτικών περιοχών (π.χ. τοπικά φυσικά δομικά υλικά με θερμομονωτικές ιδιότητες) και οι οποίες βασίζονται σε παραδοσιακές μεθόδους.*
 - *Αξιοποίηση εξειδικευμένων εργαλείων για την αποτύπωση της τρωτότητας των νησιωτικών περιοχών, η οποία χαρακτηρίζεται από μεγάλη ένταση και υψηλό βαθμό περιπλοκότητας. Ένα τέτοιο εργαλείο είναι ο *Multi-dimensional Vulnerability Index for SIDS1*, που στόχο έχει την καλύτερη κατανόηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης της τρωτότητας των μικρών νησιωτικών κρατών.*
-

Η **Maria Martins**, εκπρόσωπος της εταιρίας παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένων σε περιβαλλοντικά θέματα Efricans, αναφέρθηκε αρχικά στις διαφορετικές μορφές που μπορεί να λάβει η περιβαλλοντική υποβάθμιση που προκαλείται από την κλιματική αλλαγή στις νησιωτικές περιοχές (άνοδος του επιπέδου της θάλασσας, αύξηση της συχνότητας ακραίων καιρικών φαινομένων όπως καταιγίδες, πλημμύρες, διάβρωση των παράκτιων περιοχών, μείωση των αποθεμάτων πόσιμου νερού και της αγροτικής παραγωγής, διατάραξη των οικοσυστημάτων και μείωση της βιοποικιλότητας). Εν συνεχεία, υπογράμμισε πως η υιοθέτηση **συμμετοχικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων** και σχεδιασμού πολιτικών είναι ιδιαίτερα σημαντική στην περίπτωση των νησιωτικών προορισμών για την αποδοχή τους από τις μικρές και συχνά κλειστές τοπικές κοινωνίες. Τέλος, έγινε αναφορά στο καίριο πρόβλημα **έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού εξειδικευμένου σε θέματα κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών τους στο ιδιαίτερα ευάλωτο και τρωτό νησιωτικό περιβάλλον**.

Τελικές σκέψεις και συμπεράσματα

Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε νησιωτικές περιοχές αποτελεί μία ιδιαίτερα περίπλοκη διαδικασία κατά την οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ο υψηλός βαθμός τρωτότητας των νησιωτικών οικοσυστημάτων και οικονομιών. Η υιοθέτηση σειράς εργαλείων (δημιουργία υποστηρικτικών δομών, προώθηση συμμετοχικών διαδικασιών, ενίσχυση των δεξιοτήτων του τοπικού δυναμικού) αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του ζητήματος.